

рій і закономірностей розвитку ринкової економіки з її системою ціноутворення, кон'юктурою ділового циклу, рівнем господарської злочинності серед населення тощо. У ринковій системі населення регіонів може себе економічно і соціально добре почувати, займаючись не матеріальним виробництвом, а створенням інших благ, шляхом самофінансування або із залученням іноземних інвестицій. Тут йдеться про різні види підприємницької діяльності, яку державі не потрібно впроваджувати, а достатньо належно підтримати, тобто не розмішувати "продуктивні сили", а лише створити належне середовище для економічної діяльності. У цьому контексті наукові засади регіоналізації економіки і проведення активної соціальної політики в регіонах набуває іншого теоретичного наповнення, потребує іншої технології поведінки молоді, ніж в умовах директивно-планового господарювання.

Проаналізувавши найхарактерніші наукові підходи до трактування регіональних систем, можна стверджувати, що чим більше чинників враховано, тим точніше можна окреслити регіональні відмінності у проблемах зайнятості та соціального захисту населення.

Висновки. Отже, основою визначення регіональних чинників зайнятості та соціального захисту повинна стати наукова регіоналістика на базі синтезу національної культури, світової науки і практичного досвіду. Вже теоретично обґрунтовані та практично апробовані концепції регіонального розвитку. Класифікація чинників регіональних соціально-економічних систем є надійною науковою базою реалізації політики зайнятості та соціального захисту населення. Однак динаміка сьогодення потребує постійної конкретизації співвідношення чинників регіональної соціально-економічної структури, щоб повніше й ефективніше їх враховувати в процесі соціальних перетворень і створення належного середовища для реалізації людського потенціалу, його захисту від руйнівних впливів.

Людський потенціал, зайнятість і соціальний захист населення – це не тільки стрижневі складові розвитку суспільства і державної соціальної політики, але й особливо динамічні явища. Їм більше, ніж будь-яким іншим економічними категоріями, притаманний динамізм, постійне нове наповнення. Вони ніколи не виступають у завершеному вигляді, оскільки постійно збагачуються новими елементами.

Література

1. Долішній М. Концептуальна засади регіональної соціально – економічної політики та її компоненти / М. Долішній, С. Злупко // Регіональна економіка. – 1997. – № 3. – С. 28-35.
2. Злупко С.М. Українська регіоналістика: традиції, здобутки, проблеми / С.М. Злупко // Регіональна економіка. – 1996. – № 1-2.
3. Злупко С.М. Людський потенціал, зайнятість і соціальний захист населення в Україні : навч. посібн. / С.М. Злупко, Й.І. Радецький. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 192 с.
4. Изард У. Методы регионального анализа: введение в науку о регионах / У. Изард. – М. : Изд-во "Метро-М", 1998. – 234 с.
5. Лукінов І. Концептуальні основи регіональної економічної політики / І. Лукінов // Економіка України. 1993. – № 1. – С. 23-24.
6. Лукінов І. Про систему моделей регіонального прогнозування в умовах перехідної економіки / І. Лукінов, О. Бакаєв, Г. Бондаренко // Регіональна економіка. – 1997. – № 3. – С. 5-22.

7. Навроцький В. "Lundnose Yalicyii" prrer Wladyslawa Rapackiego – В. Навроцький // Правда. – 1874. – № 19. – С. 84.
8. Паламарчук М. Регіональні дослідження: завдання і наукові підходи / М. Паламарчук // Регіональна економіка. – 1996. – № 1-2. – С. 43-44.
9. Поповкін В.А. Регіонально-цілісний підхід в економіці / В.А. Поповкін. – К., 1993. – С. 14.
10. Пробет А.Е. Изард и его методы регионального анализа / А.Е. Пробет, У. Изард // Методы регионального анализа: введение в науку о регионах. – М., 1966. – С. 5-6.
11. Чумаченко М. Проблеми регіональної політики в Україні / М. Чумаченко // Україна в світовому економічному просторі : матер. другого конгресу Міжнар. української економічної асоціації. – К., 1996. – С. 35-36.
12. Чумаченко Н.Г. Очерки по экономике региона / Н.Г. Чумаченко. – К., 1998. – 236 с.

Волошин А.Р. Региональные особенности развития человеческого потенциала, занятости и социальной защиты населения

Осуществлена попытка раскрыть роль региональных факторов развития человеческого потенциала, занятости и социальной защиты населения. Проанализированы различные научные подходы к изучению региональных социально-экономических систем в современных условиях.

Ключевые слова: человеческий потенциал, занятость, социальная защита населения, научная регионалистика.

Voloshyn A.R. Regional peculiarities of the development of human potential, employment and social defence of the population

The article is trying to make an attempt to reveal the importance of the regional factors in the development of the human potential, employment and social protection of the population. The diverse scientific approaches for interpretation of regional social and economic systems are analysed.

Keywords: human potential, employment, social protection of the population; scientific regionality.

УДК 637.7

*Аспір. О.Р. Проціє¹ – Львівський РІДУ;
доц. П.Б. Хоєцький, канд. с.-г. наук – НЛТУ України, м. Львів*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В АВСТРО-УГОРСЬКІЙ ІМПЕРІЇ В КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. в Австро-Угорській імперії існувало 36380 мисливських господарств площею близько 27,4 млн га. В угіддях цих господарств добували значну кількість мисливських звірів і птахів, реалізовували на внутрішньому та зовнішньому ринку. Дичину, шкури та хутро зайцеподібних, ратичних експортували до 10 країн. Мисливсько-господарське виробництво було експортно галуззю (імпорт не перевищував 4 % експорту). Найменшою ефективністю ведення мисливського господарства характеризувався Північно-Східний регіон, у межах якого знаходилися Галичина і Буковина.

Ключові слова: Австро-Угорська імперія, Галичина, Буковина, мисливське господарство, економіка.

Австро-Угорська імперія виникла у 1867 р. внаслідок укладеної угоди між Австрією та Угорщиною. Проіснувала до 1918 р. До складу імперії вхо-

¹ Наук. керівник: доц. І.О. Дробот, д-р наук держуправління

дили власне австрійські та угорські землі, а також Чехія, Словаччина (Моравія), Сілезія, Далмація, Істрія, Триєст, Банат і Воеводина, Хорватія та Словенія, Трансильванія, з українських земель – Галичина, Буковина і Закарпаття. Закарпаття ввійшло до складу Угорського королівства протягом XVI-XVII ст. У 1772 р., після першого поділу Польщі, до імперії приєднано Галичину, а в 1774 р. Буковину було відвойовано в Османській Порти. На початку XX ст. площа імперії становила 676,5 тис. км² з населенням 50,5 млн осіб, українців було 8 % від загальної кількості населення.

В кінці XIX – на початку XX ст. Галичина і Буковина були найменш економічно розвиненими провінціями імперії. На кінець XIX ст. 75-85 % населення було зайнято у сільському господарстві. Промисловість залишалася відсталою з низькими темпами розвитку. Провідними галузями промисловості були нафтодобувна, харчова, лісова (деревообробна). Щорічні вирубки лісу в Карпатах перевищували 6 млн м³. З часом ця тенденція дедалі поглиблювалася. У 1912 р. лише у Галичині площа лісів зменшилась більше, ніж на 1100 га. На початку XX ст. на Буковині налічувалося 35 великих парових лісопилних заводів, а також 10 лісопилен, що приводилися у рух водою. Великі заводи належали лісопромисловим фірмам і переробляли значну кількість лісу. Деякі фірми щорічно переробляли 60-140 тис. м³ круглого лісу, виготовляли 32-77 тис. м³ пиломатеріалів. Лісопродукцію експортували до Росії, Туреччину, Італії, Франції, Німеччини, Швейцарії. З прикарпатських дібров постачали високоякісну дубову деревину до Франції, де з неї виготовляли меблі, столярні вироби та бочкотару. Резонансну деревину ялини відправляли у Берлін, Лїпськ, Гамбург, Лондон, Париж [1]. Поряд з лісовим господарством функціонувало мисливське. Однак досліджень про організацію, ефективність ведення мисливського господарства в Австро-Угорській імперії і, зокрема, на західноукраїнських землях – не проводилося. Аналіз структури, організації та ефективності ведення мисливського господарства у другій половині XIX – на початку XX ст. на території Австро-Угорської імперії є метою нашої роботи.

Матеріали і методика досліджень. Аналіз ведення мисливського господарства Австро-Угорської імперії проведено на основі статистичних матеріалів добування дичини, літературних публікацій, зокрема часопису "Łowiec" (видавало Галицьке мисливське товариство протягом 1878-1939 рр.), "Łowiec polski" (1899-1914 рр., поновлено друк 1924 р.), "Łowiec Wielkopolski" (видавало Товариство мисливців Познані протягом 1907-1914 рр., згодом з 1921 по 1923 рр. під назвою – "Ловецтво польське").

Результати досліджень. Станом на початок XX ст. в Австро-Угорській імперії існувало 33140 мисливських господарств, за 8 років їх кількість збільшилась до 36380 (власників мисливських угідь збільшилось майже на 10 %, громадських – понад 7 %). Свою діяльність вони проводили на площі близько 27,4 млн га (табл. 1).

Найбільше мисливських господарств (понад 14 тис.) було у Північно-Західному регіоні, до складу якого входили Чехія, Моравія, Сілезія. В імперії переважали гмінні (громадські) господарства, яких було в 1,8 раза більше від

приватних мисливських господарств. Широко практикувалося вольєрне ведення мисливського господарства. У 1900 р. функціонував 191 вольєр загальною площею 153,0 тис. га, у 1908 р. кількість зросла до 231. Площа, однак, зменшилась на 10 тис. га і становила майже 143 тис. га, при середній площі вольєра – близько 620 га.

Табл. 1. Структура мисливського господарства Австро-Угорської імперії (станом на 1908 р.)

Region	Чисельність господарств, шт.	Мисливські угіддя, тис. га	Середня площа господарства, га	Кількість мисливських господарств, шт.			Площа мисливських господарств, га		
				вольєрів	приватних	гмінних	вольєрів	приватних	гмінних
Придунайський	3787	3073,5	812	36	1422	2329	16025	706469	2350996
Альпійський	7242	7835,5	1082	10	3661	3571	15850	2074912	5744768
Північно-Західний	14774	7211,1	488	168	3714	10892	106086	2155129	4949869
Північно-Східний	10131	8543,2	843	16	3868	6247	4591	3107926	5430709
Приморський	446	778,4	1745	1	105	340	396	36656	741353
Всього	36380	27441,7	994	231	12770	23379	142948	8081092	19217695

Згідно з офіційною статистикою міністерства сільського господарства Австро-Угорської імперії у 1895 р. у мисливському господарстві країни працювало 33,3 тис. осіб. Середня заробітна плата одного працівника становила 600 крон, сумарна зарплата всіх працівників – близько 20 млн крон [4]. За 5 років (1900 р.) кількість працівників зросла до 36 тис. осіб, а станом на 1908 р. – понад 36 тис. працівників. Це було менше, ніж у сусідній Німеччині, де в 1912 р. у мисливському господарстві працювало 46,3 тис. осіб, які отримували заробітну плату 60 млн марок [6]. У Північно-Східному регіоні, до якого входила Галичина і Буковина, у мисливському господарстві працювало понад 9 тис. осіб (станом на 1895 р.), найменше у Приморському – понад 700 осіб (рис. 1).

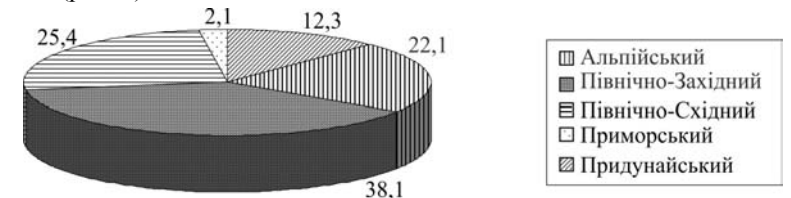

Рис. 1. Чисельність працівників у мисливському господарстві регіонів Австро-Угорської імперії (1908 р.), %

У 1908 р. на одного працівника у мисливському господарстві Австро-Угорської імперії припадало від 365,0 га (Моравія) до 1492,5 га угідь (Тіроль). У сусідній із Тіролем землі – Нижній Австрії цей показник становив 1075,3 га угідь, дещо менше у Приморському регіоні – 1010,0 га. На українських землях, зокрема в Галичині, у середньому на одного працівника мис-

ливського господарства припадало 909,9 га, в Буковині – 1190,5 га. Для порівняння: у сучасній Австрії значно менше угідь припадає на одного працівника – 337,4 га, в Україні цей показник перевищує 10 тис. га. Найбільшою кількістю працівників у мисливському господарстві характеризувався Північно-Західний регіон – близько 14 тис. Тут за значної площі мисливських угідь, спостерігалось ефективне ведення мисливського господарства (рис. 2).

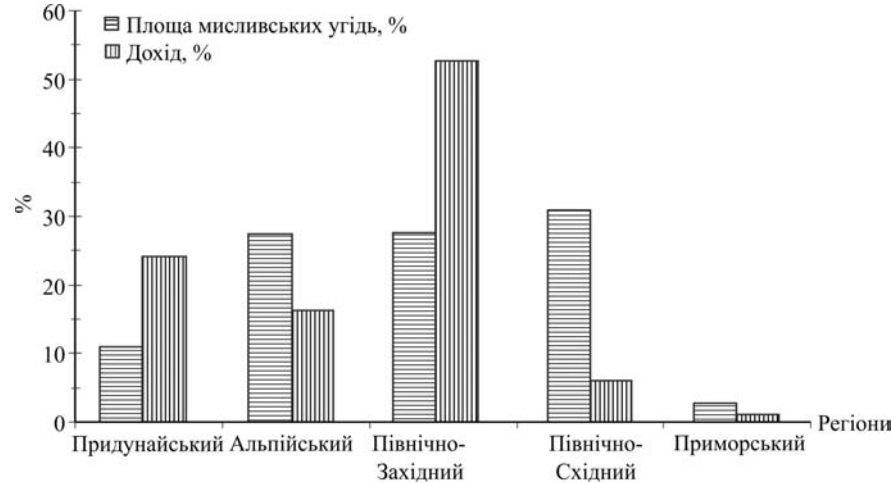

Рис. 2. Розподіл площі мисливських угідь та доходів в Австро-Угорській імперії (1875-1895 рр.)

Найбільша площа мисливських угідь (понад 30 %) знаходилася у Північно-Східному регіоні, проте тут зареєстровано найменше доходів, за винятком Приморського краю, де площа мисливських угідь була найменшою. З розрахунку отриманих доходів на одиницю площі за ефективності ведення мисливського господарства регіони розташовуються у такому порядку: Придунайський, Північно-Західний, Альпійський, Приморський; останнім є Північно-Східний.

Ефективність ведення мисливського господарства забезпечується передусім наявністю дичини та обсягами їх добування. За статистичними матеріалами, у мисливських угіддях Австро-Угорської імперії протягом десятирічного періоду (1889-1898 рр.) в середньому щорічно добувалося близько 3 млн голів диких тварин. Добування мисливських звірів та птахів зросло (за винятком деяких видів) на початку ХХ ст. (табл. 2).

Під час полювання на оленя, козулю мисливці здебільшого добували самців. За період 1895-1899 рр. самців оленя добуто в 5,5 раза більше, ніж самок, а протягом 1905-1908 рр. їх добування збільшилось у 6 разів. Ще більше добували самців козулі. Протягом першого аналізованого періоду (1895-1899 рр.) добуто у 8,8 раза більше самців, ніж самиць, а протягом другого (1905-1908 рр.) – більше, ніж в 11 разів. Крім козулі та оленя з ратичних об'єктом полювання була дика свиня, порівняно з іншими видами ратичних, добування цього виду було незначним, у 90-х роках ХІХ ст. в мисливських

угіддях імперії добувалося понад 3,6 тис. особин. Добування мисливських звірів на початку ХХ ст. збільшилося: оленя – на 11,5 %, козулі – на 10,1 %, дикої свині – на 30,9 %, бабака – майже на 60 %, кроля – 49,6 %.

Табл. 2. Добування дичини в мисливських угіддях Австро-Угорської імперії (без Далмації), голів

Вид	У середньому за 1895-1899 рр.	1900 р.	У середньому за 1905-1908 рр.
Олень	17942	16524*	20264
Козуля	97682	97246	108623
Дика свиня	2525	3625	3653
Заєць	1237548	1202914	1644981
Кріль	104095	80130	206605
Бабак	552	776	1374
Глухар	6032	6723	7598
Тетерук	11304	10883	14396
Рябчик	11119	12070	12520
Куріпки	1002345	1092847	1831468
Фазан	185777	212076	256250
Перепілка	67954	55719	87330
Вальдшнеп	19001	21730	33052
Бекас	12093	14178	12440
Гуси	2189	1668	2024
Качки	53868	62684	85150

* Добуто самців

Про ефективність ведення мисливського господарства свідчить кількість добутої дичини з 1000 га угідь (табл. 3).

Табл. 3. Добування мисливських звірів в Австро-Угорській імперії в 1908 р., особин/1000 га

Регіон	Олень		Козуля		Дика свиня	Серна	Байбак	Заєць	Кріль дикий	Глушеть	Тетерук	Рябчик	Куріпка	Фазан	Вальдшнеп	Качки
	♀♀	♂♂	♀♀	♂♂												
Придунайський	5,33	0,27	28,82	9,35	0,61	9,35	-	132,08	29,60	0,82	0,83	0,72	0,19	25,56	0,84	4,80
Альпійський	1,33	0,02	4,02	4,21	-	4,21	0,9	14,67	0,03	0,94	0,84	1,94	1,14	4,65	1,41	2,33
Північно-Західний	1,11	0,96	11,41	-	0,38	-	-	144,49	21,14	0,64	3,89	0,36	0,02	25,21	0,97	5,64
Північно-Східний	0,14	-	1,78	-	0,47	-	-	8,08	0,07	0,03	0,11	0,51	-	0,67	0,80	1,95
Приморський	-	-	1,24	0,23	0,12	0,23	-	23,94	0,67	0,03	0,02	0,05	0,06	1,39	8,37	6,44
У середньому	1,98	0,42	9,45	4,59	0,39	4,59	0,9	64,65	10,30	0,49	1,13	0,71	0,37	11,49	2,40	4,23

Для прикладу, зайця у Придунайському регіоні 1908 р. добуто в середньому з 1 тис. га 132 особини, ще більше у Північно-Західному – 144. У Північно-Східному добування в 16-18 разів менше, ніж у вище зазначених регіонах. Сучасна щільність зайця-русака у мисливських угіддях регіону менша від добування на початку ХХ ст. приблизно у 2 рази. Загалом, у Північно-Східному регіоні зареєстровано найменше видове використання мисливських

ресурсів. Добування деяких видів мало регіональний характер (бабак). Із пернатої дичини особливою популярним було полювання на куріпок (гірська, сіра). Середньорічне добування куріпок наприкінці XIX ст. становило понад 1 млн голів, а в XX ст. зросло до 1,8 раза.

Від дрібної дичини найбільший дохід зареєстровано в Приморському регіоні. У Північно-Східному регіоні спостерігалось незначне переважання доходу від дрібної дичини, порівняно з великою (рис. 3).

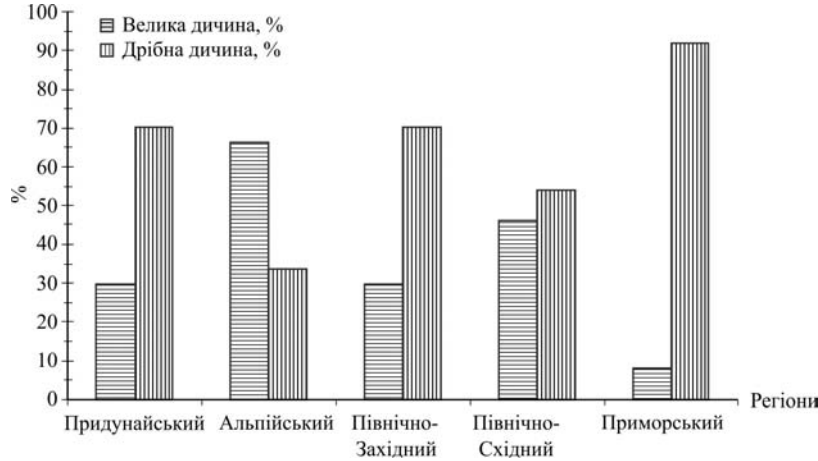

Рис. 3. Доходи від дичини в Австро-Угорській імперії (1875-1895 рр.)

За винятком Альпійського регіону, в інших регіонах дохід від дрібної дичини був більшим, ніж від великої. Максимальний дохід 2709,6 тис. крон від добування мисливської дичини зареєстровано в Північно-Західному регіоні, значний (1239,4 тис. крон) – у Придунайському регіоні, у Північно-Східному регіоні один із найменших і становив 310,3 тис. крон, а найменший в Приморському – всього 50,1 тис. крон. Загалом, протягом двадцяти років (1875-1895 рр.) дохід від добування дичини становив 5143,0 тис. крон.

В імперії не лише добували значну кількість мисливських звірів та птахів, але й було налагоджено переробку мисливської продукції. Про масштаби перероблення шкур мисливських звірів свідчать дані 1898 р. (табл. 4).

Табл. 4. Дохід Австро-Угорської імперії від перероблення шкур дичини (1898 р.)

Вид	Кількість, шт.	Вартість 1 шкури, крон	Дохід, крон
1	2	3	4
Олень (самець)	9321	6,0	55926
Олень (самка)	2628	4,0	10512
Козуля	54782	1,0	54782
Серна	6529	2,0	13058
Дика свиня	2449	3,0	7347
Заєць, кріль	1175259	0,2	235051
Ведмідь	29	5,0	145
Вовк	142	2,0	284
Рись	34	1,0	34

1	2	3	4
Лисиця	24432	0,9	21988
Куниця	4257	0,5	4257
Тхір	17603	0,3	5280
Видра	920	1,0	920
Борсук	2928	1,0	2923

Наприкінці XIX ст. вичиняли шкури понад 10 видів звірів, у значній кількості зайцеподібних, ратичних, із хижих – лисиці, у незначній кількості – ведмеда, рисі. Дохід шкіропереробної галузі становив близько 412,7 тис. крон, ще приблизно 50 тис. крон від продажу жиру, таксидермічної продукції [5]. Найменший дохід (250 тис. крон) зареєстровано від продажу зброї, набоїв, мисливського спорядження, одягу (табл. 5).

Табл. 5. Економічна діяльність мисливського господарства Австро-Угорської імперії

№ з/п	Статті доходів та витрат	Тис. крон
1.	Добута дичина	1635,4
2.	Оренда мисливських угідь	3896,4
3.	Зарплата працівників мисливського господарства	19995,5
4.	Видача мисливських квитків	650,0
5.	Податок за право полювання	88,0
6.	Організація полювання	4824,6
7.	Переробна промисловість (трофеї, шкури)	462,6
8.	Продукція зброярів та легкої промисловості	250,0
	Всього	31802,5

В Австро-Угорській імперії орендувалися мисливські угіддя 22 тис. господарств. За оренду сплачено близько 4 млн крон. Вартість добутої дичини в приватних ревірах, в яких власники самостійно організували та проводили полювання, становила понад 1,6 млн крон.

Добута мисливська дичина надходила не тільки на внутрішній ринок, а також на зовнішні ринки. Інтенсивно імпортувалась різноманітна мисливсько-господарська продукція з інших країн. Найбільші тогочасні експортери мисливсько-господарської продукції Австро-Угорщини – Німеччина (42,3 %), Швейцарія (21,5 %) і Франція (20,8 %) (табл. 6) [13].

Табл. 6. Імпорт та експорт мисливсько-господарської продукції в Австро-Угорській імперії

Роки	Імпорт		Експорт	
	крон	%	крон	%
1884-1885	72180	4,2	8192350	11,2
1889-1893	196565	11,6	15650034	21,4
1894-1898	420122	24,7	18823250	25,8
1899-1903	448268	23,4	15641809	21,4
1904-1908	563946	33,1	14782864	20,2
Всього	1701081	100	73090307	100

Понад 90 % дичини ввозили в Австро-Угорщину з трьох країн: Німеччина (54,8 %), Росія (23,1 %), Італія (16,1 %). Простежується зростання обсягів імпорту протягом 1884-1908 рр. від 4,2 до 23,4 %, експорт змінювався в

межах від 11,2 до 20,2 %. Імпорт за аналізований період не перевищував 4 % експорту, тому мисливсько-господарське виробництво в Австро-Угорщині було експортною галуззю.

Споживачами дичини, яку вивозили з Австро-Угорщини, крім Франції, Німеччини, Швейцарії, були також Великобританія, Бельгія і, навіть, Єгипет, США, Канада. У 1896 р. найбільше шкур вартістю 186,8 тис. злотих вивезено до Німеччини, до Бельгії – на суму 58,36 тис. злотих. Шкури з козуль головним чином вивозили до Австрії, Німеччини, Франції, Швейцарії, США. Хутро в основному вивозили до Німеччини, в меншій кількості до Італії та Франції (табл. 7).

Табл. 7. Імпорт та експорт мисливсько-господарської продукції в Австро-Угорській імперії, тис. злотих*

Рік	Імпорт				Експорт шкур		
	шкури		хутро	дичина	засць, кріль	козуля	сирі
	засць, кріль	козуля					
1894	174,1	606,3	863,9	32,5	379,3	2262,7	734,0
1895	267,6	752,0	696,9	32,7	543,6	2057,0	681,5
1896	130,8	505,9	568,1	41,6	252,4	1768,7	432,8

* 1 крона прирівнювалась до 2 злотих.

Загальна вартість вивезених з Австро-Угорської монархії дичини, шкур козуль, зайцеподібних, а також хутра мисливських тварин у 1896 р. становила 4027,42 тис. злотих. Вартість імпортованої мисливської продукції у 1896 р. становила 1246,5 тис. злотих. Таким чином, додатне торгове сальдо для Австро-Угорщини становило 2780,9 тис. злотих.

Висновки. Мисливське господарство в кінці XIX – на початку XX ст. в Австро-Угорській імперії інтенсивно розвивалося, функціонувало понад 36 тис. мисливських господарств, у яких працювало понад 36 тис. осіб. Найбільшою економічною ефективністю характеризувалося мисливське господарство Чехії, Моравії (Словаччина); у Галичині та Буковині ефективність ведення мисливського господарства була незначною. Основними видами ратичних, на які проводилося полювання, були олень, козуля, дика свиня, серна, із зайцеподібних – кріль, засць, із пернатої дичини – куріпка. Продукція мисливського господарства (добута дичина, трофеї) реалізовувалася на внутрішньому ринку, а також вивозилася за межі імперії. Експорт мисливсько-господарської продукції значно перевищував імпорт. Кошти від економічної діяльності мисливського господарства становили понад 30 млн крон.

Література

1. Генсірук С.А. Історія лісівництва в Україні / С.А. Генсірук, О.І. Фурдичко, В.С. Бондар. – Львів : Вид-во "Світ", 1995. – 421 с.
2. *Ekonomiczno-społeczne* znaczenie łowiectwa // *Łowiec Polski*. – 1902. – № 23. – S. 367.
3. *Ekonomiczno-społeczne* znaczenie łowiectwa // *Łowiec Polski*. – 1902. – № 24. – S. 384.
4. *Ze statystyki* łowieckiej // *Łowiec*. – 1904. – № 23. – S. 367.
5. *Ekonomiczno-społeczne* znaczenie łowiectwa // *Łowiec polski*. – 1902. – № 20. – S. 322-324.
6. *Statystyka* polowań w Niemczech // *Łowiec Wielkopolski*. – 1914. – № 1. – S. 18.
7. *Krogulski S.* Pół wieku: zarys działalności małopolskiego towarzystwa łowieckiego 1876-1926. – Lwów : Nakładem małopolskiego towarzystwa łowieckiego, 1929. – S. 29.

8. *Kronika* // *Łowiec*. – 1904. – № 10. – S. 121.
9. *Kwestye prawnicze* // *Łowiec Wielkopolski*. – 1912. – № 16. – S. 284-285.
10. *Myślistwo polskie* w obcej prasie łowieckiej // *Łowiec*. – 1910. – № 17. – S. 204.
11. *Nowa* ustawa łowiecka dla Galicyi i W. Ks. Krakowskiego. – Kraków : Wydawnictwo Wisła, 1898. – S. 45-48.
12. *Okólnik* do wszystkich Panów c.k. Starostów // *Łowiec*. – 1904. – № 18. – S. 209.
13. *Rożyński F.* Ekonomiczne znaczenie łowiectwa dla naszego kraju / F. Rożyński, E. Schechtel. – Warszawa : Nakładem polskiego towarzystwa łowieckiego, 1921. – S. 11-17.
14. *Sprawa* ustawy łowieckiej w Sejmie zeszłorocznym // *Łowiec*. – 1904. – № 1. – S. 5.
15. *Ze statystyki* myśliwskiej // *Łowiec*. – 1910. – № 24. – S. 290-291.
16. *Wymiar* kar // *Przegląd myśliwski i łowiectwo polskie*. – 1924. – № 6. – S. 15.
17. *Ustawa* łowiecka obowiązująca w b.zaborze Pruskim. – Poznań : Czcionkami drukarni "Dziennika Poznańskiego", 1921. – S. 19-22.

Против О.Р., Хоецкий П.В. Социально-экономическое значение охотничьего хозяйства в Австро-Венгерской империи в конце XIX – в начале XX века

В конце XIX – начале XX в. в Австро-Венгерской империи существовало 36380 охотничьих хозяйств площадью около 27,4 млн га. В угодьях этих хозяйств добывали значительное количество охотничьих зверей и птиц, реализовывали на внутреннем и внешнем рынке. Дичь, шкуры и мех зайцеобразных, копытных экспортировали в 10 стран. Охотничье производство было экспортной отраслью (импорт не превышал 4 % экспорта). Наименьшей эффективностью ведения охотничьего хозяйства характеризовался Северо-Восточный регион, в пределах которого находились Галичина и Буковина.

Ключевые слова: Австро-Венгерская империя, Галичина, Буковина, охотничье хозяйство, экономика.

Protsiv O.P., Khoetsky P.B. Socioeconomic value of hunting economy in Austro-Hungarian empire at the end of XIX – in the beginning of XX century

At the end of XIX – at the beginning of XX centenary in Austro-Hungarian empire there were 36380 hunting economies by an area near 27,4 million hectares. In lands of these economies extracted the overall majority of hunting beasts and birds, sold at the internal and external market. Fowl, hides and fur of the hares and hoof animals exported to 10 countries.

Keywords: Austro-Hungarian empire, Galitsiya, Bukovina, hunting economy, economy.

УДК 330.341.1:331.101.3 Ст. лаб. Т.С. Горикова' – НУ "Львівська політехніка"

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ СИСТЕМИ МОТИВУВАННЯ

Розглянуто поняття інновацій, згруповано їх види за ознаками. Обґрунтовано форми та методи стимулювання персоналу, а також визначено інноваційну діяльність як об'єкт системи мотивування.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, класифікація, стимул.

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання кожне підприємство стикається із проблемою формування та підтримання конкурентних позицій на ринку. Оскільки ніщо не стоїть на місці, так і під-

¹ Наук. керівник: проф. О.С. Кузьмін, д-р екон. наук – НУ "Львівська політехніка"